

במסגרת לימודנו השנתי בנושא 'מידות וערכים' ובהתייחסות לספירת העומר, ננסה היום להתבונן ולהעמיק בקצרה בסיפור המוכר על ר' עקיבא המובא במסכת ברכות דף ס: ומתורגם לפנינו:

פעם אחת היה ר' עקיבא מהלך בדרך. הגיע למקום אחד, בקש אכסניא ולא נתנו לו. אמר: "כל מה שעושה הקב"ה – הכל הלך ולן בשדה והיו עמו חמור ותרנגול ונר. בא אריה ואכל את החמור, בא חתול ואכל את התרנגול, בא רוח וכיבתה את הנר, "אמר "כל מה שעושה הקב"ה – הכל טובה בו בלילה באו גיסות של רומאים שבו את בני העיר. אמר ר' עקיבא: "ולא אמרתי לכם? כל מה שעושה הקב"ה – הכל טובה"

• מהם הנקודות שנראות לך מוזרות בסיפור?

נתחיל לאסוף מידע לגבי ר' עקיבא ולגבי תלמידיו:

שולחן ערוך אורח חיים סימן תצ"ג
בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר - באותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא

גמרא יבמות סב:
שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא

לר' עקיבא היו _____ (שים לב שהמספר בגמרא מדבר על זוגות!) תלמידים. כל תלמידיו מתו בתקופה של _____.

• נסה לשער, כיצד יכול להיות שכ"כ הרבה תלמידים מתו בתקופה קצרה כל כך? לפני שנראה מקור נוסף בדברי הרמב"ם ניזכר בסיפור שאנו מכירים על ל"ג בעומר. לאחר חורבן ביהמ"ק השני קם לוחם גיבור בעם ישראל שהנהיג מרד כנגד הרומאים שהחריבו את בית המקדש ושלטו בירושלים, שמו היה 'בן כוזיבא' או כפי שקראו לו חלק מהחכמים

'בר כוכבא'

ירושלמי תענית פ"ד
'כשהיה רבי עקיבא רואה את בר כוכבא היה אומר 'זה הוא מלך המשיח

• מה היתה דעתו של ר' עקיבא לגבי מרד ברומאים?

• האם לדעתך זה מוסרי שרב ישב בבית המדרש או בבית הכנסת ויעודד אחרים

להלחם?

שמואל א פרק יד, יג
וַיַּעַל יוֹנָתָן עַל הָעֵץ וַיַּעַל רִגְלָיו וַיַּנְשֵׂא וַיַּפְּלוּ לְפָנָיו יוֹנָתָן וַיַּנְשֵׂא כָלִיו מִמּוֹתָיו

'הרמב"ם הלכות מלכים י"א ג
רבי עקיבא חכם גדול מחכמי משנה היה, והוא היה נושא כליו של בן כוזיבא המלך,

- מה היה תפקידו של ר' עקיבא במרד? העזר בפסוקים משמואל.

כעת נסכם את אשר למדנו וננסה להבין טוב יותר את המדרש שראינו בפתיחה:

בן כוזיבא או _____ כפי שנקרא ע"י ר' עקיבא היה מנהיג המרד ברומאים. ר' עקיבא גם הוא השתתף במרד והיה _____ של בר כוכבא. מכיון שהרומאים חיפשו את המשתתפים במרד ובעיקר את המנהיגים נאלץ _____ לנדוד ממקום למקום כשלושנותו רק _____, תרבגול ו_____.

תושבי העיר חששו מהרומאים ולכן לא נתנו לר' עקיבא מקום _____ . בכל זאת ר' עקיבא אמר ' _____ - _____ לטובה'.

כששמעו הרומאים שר' עקיבא מחפש באותה עיר מקום לישון מיד שלחו לשם _____ . אבל מכיון שר' עקיבא ישן ב_____ , ומכיון שהאריה אכל את ה_____ , החתול אכל את ה_____ והרוח כבתה את ה_____ - הרומאים לא יכלו למצוא את ר' עקיבא.

- האם תוכל לשער ע"פ הנלמד כיצד מתו תלמידיו של ר' עקיבא בתקופה קצרה כ"כ?

בחפירות ארכיאולוגיות נמצאו במערות במדבר יהודה (שם התחולל המרד) שרידים של ספרי תורה מתקופת מרד בר כוכבא. כל ספרי התורה היו בפרשיות שנקראות מפסח ועד שבועות².

- מי לדעתך הסתתר במערות אלו? למה נאלצו להסתתר?
- מה נתונים אלו יכולים לספר לנו על הזמן בו פרץ המרד?
- מה נתונים אלו יכולים לספר לנו על אופי המורדים? (נסה להיזכר מי נהרגו בתקופה זו)

בסופו של דבר המרד של בר כוכבא, סגנו ר' עקיבא ותלמידיו הסתיים בתבוסתם ובניצחון הרומאים.

שולחן ערוך אורח חיים סימן תצג
נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר... נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר

- מדוע אנו נוהגים מנהגי אבלות בספירת העומר?

¹ בגמרא ביבמות מובאת סיבה אחרת למיתת תלמידיו של ר"ע אך לדעת רבים זהו חלק ממגמת הבבלי להעלים את המרד, ואכמ"ל
² יוסי ברוכי, מגילות ג' תשנ"ה

□ במהלך השנה למדנו ועוד נלמד על מספר ערכים עיקריים: 'הכל לטובה', גבורה,

שמחה, אהבת ארץ ישראל וירושלים. אילו מערכים אלו אתה יכול למצוא בדמותו של ר' עקיבא?